



Исполнительный комитет
Азнакаевского
муниципального района

Азнакай муниципаль районы
башкарма комитеты

ул. Ленина, д.22, г. Азнакаево, 423330
Тел./факс (885592) 7-24-71, 7-26-97
E-mail: aznakay@tatar.ru
adm-aznakay@mail.ru

Ленин урамы, 22 йорт, Азнакай шәһәре, 423330
Тел./ факс (885592) 7-24-71, 7-26-97
E-mail: aznakay@tatar.ru
adm-aznakay@mail.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ**КАРАР**

«_01_» _____08_____ 2023 ел

№ __206__

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының жирле үзидарә органында, оешмада файдаланыла торган мәгълүмат системаларында критик житешсезлекләре анализлау һәм бетерү буенча регламентны раслау турында

Россия Федерациясе Президентының «2030 елга кадәр чорга Россия Федерациясе үсешенә милли максатлары турында» 2020 елның 21 июлендәге 474 номерлы, «Россия Федерациясе субъектларының югары вазыйфаи затлары (дәүләт хакимиятенә югары Башкарма органнары житәкчеләре) эшчәнлегенә һәм Россия Федерациясе субъектларының Башкарма хакимияте органнары эшчәнлегенә нәтижелелеген баяләү турында» 2021 елның 4 февралендәге 68 номерлы Указлары нигезендә карар бирә:

1. Азнакай муниципаль районының жирле үзидарә органында, оешмада файдаланыла торган мәгълүмат системаларында житешсезлекләре анализлау һәм бетерү буенча регламентны кушымта нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районында күрсәткеч кыйммәтләрен жыю һәм мониторинглау өчен җаваплылык үзәге итеп Татарстан Республикасы Азнакай районы Советының гражданның хатлары һәм мәрәҗәгатьләре белән эшләү буенча гомуми бүлеген билгеләргә (киләшү буенча).

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында түбәндәге веб-адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында Интернет "мәгълүмат-коммуникацион чөптәрендә түбәндәге веб-адрес буенча» урнаштырырга: <http://aznakaevo.tatar.ru>.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Житәкче

А.Х. Шәмсетдинов

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы жирле үзидарә органында, оешмада файдаланыла торган мәгълүмати системаларда критик житешсезлекләрне ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча эшчәнлеге регламенты

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Органда, оешмада эксплуатацияләнүче мәгълүмати системаларда (алга таба - МС) житешсезлекләрне ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча элекке Регламент (алга таба - Регламент) Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәтә тарафыннан 2023 елның 17 маенда расланган һәм Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәтә тарафыннан 2022 елның 28 октябрәндәге расланган программалы, программа-аппарат чараларының житешсезлек дәрәжәсен бәяләү методикасы нигезендә эшләнгән.

1.2. Элекке Регламент дәүләт мәгълүмат системасында булган мәгълүматны яклау турындагы таләпләр, шулай ук Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәтенең башка норматив хокукый актлары һәм методик документлары нигезендә мәгълүмати системаларның программа, программа-аппарат чараларының житешсезлекләрен ачыклау, анализлау һәм бетерү чараларын кабул иткәндә мәгълүмат системалары операторлары тарафыннан кулланылырга тиеш.

1.3. Мәгълүматны сертификацияләнгән программаларында, программа-аппарат чараларында житешсезлекләрне ачыклау, анализлау һәм бетерү өстенлекле тәртиптә тәэмин ителә һәм аларда эксплуатацияләү документациясе нигезендә, шулай ук эзерләүче тәкъдимнәре белән гамәлгә ашырыла.

1.4. Регламентта «Мәгълүматны яклау. Төп терминнар һәм билгеләмәләр», ГОСТ Р 50922-2006 «Мәгълүматны яклау. Мәгълүмати системаларның житешсезлекләре. Житешсезлекләрне тасвирлау кагыйдәләре», ГОСТ Р 56546-2015 «Мәгълүматны яклау. Мәгълүмати системаларның житешсезлекләре.» ГОСТ Р 56545-2015 «Мәгълүмати системаларның житешсезлекләрен классификацияләү» милли стандартлары һәм мәгълүмати иминлекне тәэмин итү өлкәсендә башка милли стандартлар белән билгеләнгән төшенчәләр кулланыла.

Регламентның максатлары түбәндәгеләр:

- матбугат системасында критик житешсезлекләрне ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте Башкарма органнары һәм Татарстан Республикасында жирле үзидарә органнары эшчәнлеген координацияләү;

- органнарның (оешмаларның) эшләү үзенчәлекләрен исәпкә алып, житешсезлекләр белән идарә итү буенча жентекле регламентлар һәм стандартлар эшләү өчен нигез булдыру;

- житешсезлекләрен бетерү мәсьәләләре буенча органнарның (оешмаларның) структур бүлекчәләре арасында үзара хезмәттәшлекне оештыру.

ПРОГРАММА, ПРОГРАММА-АППАРАТ
ЧАРАЛАРЫНЫҢ КРИТИК ЖИТЕШСЕЗЛЕКЛӨРЕН
АЧЫКЛАУ ТӘРТИБЕ

2.1. Мәғлүмат системасында түбәндөгә төр житешсезлекләрне ачыклау гамәлгә ашырылырга тиеш:

- программа белән тәэмин итүнең житешсезлекләрә һәм (яисә) хаталары.
- мәғлүмат системасында аппарат чараларының, шул исәптән мәғлүматны яклауның аппарат чараларының кимчелекләрә.
- оештыру-техник житешсезлекләрә.

2.2. Житешсезлекләрне ачыклау, анализлау һәм бетерү чараларын турыдан-туры башкаручы булып куркынычсызлык администраторы һәм мәғлүмат системасы администраторлары тора.

Житешсезлекләрне мониторинглау һәм аларның кулланылышын бәяләү этабында тышкы һәм эчке чыганақлардан алына торған мәғлүматлар нигезендә житешсезлекләр ачыклана һәм аларны алға таба эшкәртү буенча қарарлар қабул ителә.

Житешсезлекләр белән идарә итү процессы барлық мәғлүмат системаларында органы (оешма) өчен оештырыла һәм мәғлүмат системасындағы объектлары турындағы белешмәләрне даими һәм туктаусыз актуальләштерүне күздә тотарга тиеш.

Житешсезлек статусын үзгәрткәндә (мәғлүмат системасына қарата кулланыу, төзәтүләр, тәнқыйть) аларны бетерү ысуллары төзәтелергә тиеш.

Кимчелекләрне бетерү процессы башка процесс һәм орган (оешма) эшчәнлегенә башка процедуралары белән бәйлә:

- мәғлүмат иминлекне мониторинглау - мәғлүматның иминлеген бозуларны, мәғлүмат һәм янауларны ачыклау максатыннан, иминлек вакыйгаларын һәм башка мәғлүматларны теркәү нәтижәләрен даими күзәтү һәм анализлау процессы;

- якланганлыкны бәяләү – МС органына (оешмага) компьютер атакаларын гамәлгә ашыру өчен табылган житешсезлекләрне файдаланыу мөмкинлеген анализлау;

- мәғлүмат иминлегенә куркыныч янавын бәяләү - МС органында (оешмада) барлықка қилергә мөмкин булган янауларның актуальлеген ачыклау һәм бәяләү;

- конфигурация белән идарә итү – МС программа һәм программа-аппарат тәэмин ителешен үзгәртүне, составын һәм көйләүне тикшереп тору;

- яңартулар белән идарә итү - органда (оешмада) программа тәэмин ителешен сатып алу, анализлау һәм яңартуны жәелдерү;

- мәғлүматны яклауның компенсацияләүче чараларын кулланыу - мәғлүматны яклау буенча таләпләр нигезендә гамәлгә ашырылырга тиешле мәғлүматны яклауның аерым чаралары алмашка кулланыла торған мәғлүматны яклау чараларын эшләү һәм кулланыу.

Житешсезлекләрнең критик дәрәжәсе администраторларның программа, программа-аппарат чараларында йомшак яқларны анализлау нәтижәләре буенча ачықланған житешсезлекләрне бетерү зарурлығы турында нигезле қарар қабул итү максатларында бәяленә.

Житешсезлекләрнең критиклығын билгеләү өчен кереш мәғлүматлар түбәндәгеләр:

- Россия ФСТЭК (bdu.fstec.ru) мәғлүматының иминлегенә куркыныч янаған программа белән тәэмин итүнең, программа-аппарат чараларының йомшак яқлары базасы, шулай ук қайбер кимчелекләр турында белешмәләр булған башка чыганақлар;

- мәғлүмати иминлек өлкәсендә программа тәэмин ителешен, программа-аппарат чараларын һәм тикшерүләрне эшләүчеләрнең рәсми мәғлүмат ресурслары;
- инвентаризация нәтижәләре буенча алынган һәм (яисә) мәғлүмати системалар документларында китерелгән мәғлүмати системаларның составы һәм архитектурасы турында белешмәләр;

- оператор үткәргән мәғлүмати системаларның сакланышын контрольдә тоту нәтижәләре.

Югарыда күрсәтелгән күрсәткечләр МС эшли торган эшчәнлек өлкәсендәге үзенчәлекләрне исәпкә алып ачыкланырга яисә тулыландырырга мөмкин.

Программа, программа-аппарат чараларының җитешсезлек дәрәжәсен бәяләү иминлек администраторлары тарафыннан уздырыла.

Программа, программа-аппарат чараларының җитешсезлек дәрәжәсен конкрет мәғлүмат системасына карата бәяли:

- җитешсезлеккә дучар булган программа, программа-аппарат чараларын билгеләү;

- җитешсезлеккә дучар ителгән программа, программа-аппарат чараларын урнаштыру урынының мәғлүмат системасында (мәсәлән, система периметрында, системаның эчке сегментында, тәнкыйть процессларын (бизнес-процессларны) һәм мәғлүмат системасының башка сегментларын гамәлгә ашырганда) билгеләү;

- программа, программа-аппарат чараларының җитешсезлек дәрәжәсен исәпләү.

3.ПРОГРАММА, ПРОГРАММА-АППАРАТ ЧАРАЛАРЫНЫҢ КРИТИК ҖИТЕШСЕЗЛЕКЛӘРЕН АНАЛИЗЛАУ ТӘРТИБЕ

Җитешсезлекләрне анализлау этабында МС органына (оешмага) карата җитешсезлекнең критик дәрәжәсе билгеләнә һәм түбәндәге чыганақлардагы мәғлүматлар нигезендә җитешсезлекләр ачыклана:

а) эчке чыганақлар:

- мәғлүмат инфраструктурасы белән идарә итү системалары (алга таба - ИТ-инфраструктура);

- конфигурацияләр белән идарә итүнең мәғлүматлар базалары;

- МС документациясе;

- органнар (оешмалар) белемнәренең электрон базалары;

б) Россия ФСТЭК мәғлүмат куркынычсызлыгына куркыныч янаган мәғлүматлар базасы (алга таба - БДУ);

в) тышкы чыганақлар:

- мәғлүм җитешсезлекләр турында белешмәләр булган мәғлүмат базалары;

- мәғлүмати иминлек өлкәсендә программа һәм программа-аппарат чараларын эшләүчеләрнең һәм тикшеренүчеләрнең рәсми мәғлүмат ресурслары.

Мәғлүматлар чыганақлары органның (оешманың) эшләү үзенчәлекләрен исәпкә алып аныкланырга яисә тулыланырга мөмкин

Җитешсезлекләрне анализлау һәм аларның кулланылышын бәяләү этабында 3.1 нче таблицادا китерелгән операцияләр башкарыла.

3.1 нче таблица

№ п/п	Операция исеме	Операцияне тасвирлау
1	Җитешсезлек турында мәғлүматны анализлау	Актуаль һәм потенциал җитешсезлекләр эзләү һәм аларның органның (оешманың) мәғлүмат системаларына карата кулланылышын бәяләү максатында төрле чыганақлардан

		мәғлүматны анализлау. Жыела торган белешмәләрне житешсезлекләр турында теркәү һәм корреляцияләү
2	Житешсезлек кулланылышын бәяләү	Мәғлүмат системалары объектлары турындагы мәғлүмат нигезендә һәм аларның торышы, алга таба эшкөртүне (релевант житешсезлекләрен) таләп итми торган житешсезлекләрне билгеләү максатында, орган (оешма) мәғлүмат системаларына житешсезлекләр куллану белән билгеләнә. Житешсезлекләр кулланылышын бәяләү түбәндәге очрақларда башкарыла: «Конфигурация белән идарә итү» процессы кысаларында конфигурацияләр идарәсендәге мәғлүматлар базасыннан алынган ИТ-инфраструктура турындагы белешмәләрне анализлау нигезендә; «Куркынычны бәяләү» процессы кысаларында янауларны модельләштерү нәтижәсендә алынган ихтимал объектлар турындагы белешмәләрне анализлау нигезендә; якланганлыкны бәяләү нәтижәләре буенча
3	Өстәмә мәғлүмат алуға карарлар кабул итү	Житешсезлекләр турында өстәмә мәғлүмат сорату (объектларны сканерлау, якланганлыкны бәяләү), әгәр булган мәғлүматлар житешсезлекләр белән идарә итү буенча карарлар кабул итү өчен житешсезлек булмаса
4	Объектларны сканерлауыча бурычлар кую	Мәғлүмати системалар объектларын булган мәғлүматларның житешсезлеккә яисә актуальгә булмаган очрақта, шулай ук соңгы сканердан соң житешсезлек турында мәғлүмат алган очрақта, планнан тыш сканерлауны сорау
5	Объектларны сканерлау	Яклаучанлыкны анализлауның автоматлаштырылган системалары ярдәмдә зәғыйфьлекләр һәм житешсезлекләр эзләү. Сканерлау объектларын һәм вакытын сайлау, кызыксынучы бүлекчәләргә хәбәр итү (мәсәлән, ситуацион үзәк, ИТ бүлекчәсе) сканлаштыру үткөрү һәм сайланган объектларны алга таба житешсезлекләр булуға сканерлау турында.
6	Якланганлыкны бәяләү	Мәғлүмати системаларга зәғыйфьлек куллану мөмкинлеген эксперт бәяләве. Сакланганлыкны бәяләү барышында, йомшаклыкны эксплуатацияләү чарасыннан файдаланып, орган (оешма) мәғлүмат системаларында йомшаклыкны эксплуатацияләү мөмкинлеген, шул исәптән, мәғлүматтан рөхсәт ителмәгән файдалана алу (йогынты ясау) омтылышын аның мәғлүматны яклау системасын аның мәғлүмат системасын читләтеп узуга карата (тестлаштыру барышында тикшерү гамәлгә ашырыла)

3.1 нче таблица нигезендә органда (оешмада) операцияләрнең исемен, операцияләрне тасвирлауны, операцияләрне, башкаручыларны, дәвамлылығын, керү һәм ял күрсәткечләрен үз эченә алган жентекле тасвирлама эшләнәргә тиеш. Операцияләрнең деталь тасвирламасы орган (оешма) мәғлүматын яклау буенча оештыру-күрсәтмә документларына кертелә.

4. ПРОГРАММА, ПРОГРАММА-АППАРАТ ЧАРАЛАРЫНЫҢ КРИТИК ЖИТЕШСЕЗЛЕКЛӨРЕН БЕТЕРҮ ТӘРТИБЕ

4.1. Житешсезлекләрне бетерү ысулларын һәм өстенлекләрнен билгеләү этабында житешсезлекне бетерү өстенлеге билгеләнә һәм аларны бетерү ысуллары сайлана: мәгълүматны яклауның программа тәэмин ителешен яңарту һәм (яисә) компенсацияләүче чараларын куллану, шулай ук ачыкланган житешсезлекләрдән файдалану (эксплуатацияләү) мөмкинлеген юкка чыгаруга яисә юкка чыгаруга юнәлдерелгән чаралар күрелә.

Житешсезлекләрне бетерү методларын һәм өстенлекләрнен билгеләү этабында түбәндәге бурычлар хәл ителә:

- житешсезлекләрне бетерү өстенлеген билгеләү;
- житешсезлекләрне бетерү ысулларын сайлау;
- мәгълүматны компенсацияләүче чараларны программа белән тәэмин итүне яңарту һәм (яисә) куллану.

Житешсезлекләрне бетерү методларын һәм өстенлекләрнен билгеләү этабында 4.1 нче таблицادا китерелгән операцияләр башкарыла.

4.1 нче таблица

№ п/п	Операция исеме	Операцияне тасвирлау
1	Житешсезлекләрне бетерү өстенлеген билгеләү	Житешсезлекләрне бәяләү этабында житешсезлекне исәпләү нәтижәләре нигезендә житешсезлекне бетерү өстенлеген билгеләү (4 нче этап)
2	Йомшаклыklarны бетерү ысулларын билгеләү	Житешсезлекләрне бетерү методын сайлау: мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын яңарту яисә куллану
3	Вақытлыча яңартулар урнаштыру турында карар кабул итү	Критик житешсезлекләр ачыкланганда, житешсезлекләргә дучар булган мәгълүмати системалар объектларын программа белән тәэмин итүне тиз арада яңарту турында карар кабул ителергә мөмкин
4	Вақытлыча яңарту жайланмасына гариза эзерләү	Вақытлыча яңарту жайланмасына гариза ИТ бүлек житекчесенә килештерүгә жибәрелә.
5	Мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын ашыгыч гамәлгә ашыру турында карар кабул итү	Кискен якланмаганлык ачыкланганда, яңартылу урнаштырганчы вақытлыча хәл итү сыйфатында мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын ашыгыч гамәлгә ашыру турында карар кабул ителергә мөмкин
6	Яңарту урнаштыруга гариза эзерләү	Гариза әлеге житешсезлекләрне бетерү өчен яңарту жайланмасы планлаштырылмаган очракта төзелә.
7	Мәгълүматны саклауның компенсация чараларын гамәлгә ашыруга гариза бирү	Мәгълүматны саклауның компенсация чараларын гамәлгә ашыруга гариза яңарту урнаштыру мөмкинлеге булмаганда, шулай ук куркынычлыкны бетерүгә кадәр чаралар күрү кирәк булган очракта төзелә.

4.1 нче таблица нигезендә органда (оешмада) операцияләрнең атамасын, операцияләрне, башкаручыларны, дәвамлылығын, керү һәм чыгу күрсәткечләрен үз эченә алган операцияләрнең жентекле тасвирламасы эшләнәргә тиеш.

Операцияләрнең деталь тасвирламасы орган (оешма) мәғлүматын яклау буенча оештыру-күрсәтмә документларына көртелә.

4.2. Житешсезлекләрне бетерү этабында мониторинг этабында ачыкланган житешсезлекләрдән файдалану мөмкинлеген юкка чыгаруга юнәлтелгән чаралар күрелә. Шул ук вакытта 4.2 нче таблицада күрсәтелгән операцияләр башкарыла.

4.2 нче таблица

№ п/п	Операция исеме	Операцияне тасвирлау
1	ИТ бүлекчәсе житәкчелеге белән жайланманы килештерү	Программа белән тәэмин итүнең яңартылуын кичектергесез урнаштыру ИТ бүлекчәсе житәкчелеге белән алдан килештерелә.
2	Яңартуга тест уздыру	Эшләүче тарафыннан программа, программа-аппарат чараларын, шул исәптән декларацияләнмәгән потенциал куркыныч сәяси баннерларны, лозунгларны, чакыруларны һәм башка хокуксыз мәғлүматны (алга таба - декларацияләнмәгән мөмкинлекләрне) ачыклау
3	Тест сегментында яңартуны урнаштыру	Мәғлүмати системаның сайлап алынган тест сегментында урнаштыруының аның эшчәнлегенә йогынтысын билгеләү максатыннан яңартуларны билгеләү
4	Яңарту урнаштыру турында карар кабул итү	Сайланган сегментта яңарту урнаштырудан тискәре йогынты ясалмаган очракта, аны системада тарату турында карар кабул ителә. Сайланган сегментта яңарту жайланмасыннан тискәре йогынтыны ачыклаган очракта, яңартуның алга таба таралуы гамәлгә ашырылмый, шул ук вакытта житешсезлекләрне нейтральләштерү өчен мәғлүматны яклауның компенсацияләүче чаралары кулланыла.
5	Яңартуны билгеләү	Мәғлүмат системалары объектларына яңартуны тарату
6	Яңартулар урнаштыру планын формалаштыру	Юкка чыгару өчен яңартуларны ашыгыч урнаштыру кирәклегенә билгеләнмәгән житешсезлекләр яңартуларны планлы урнаштыру барышында бетерелә. Яңартулар планын формалаштыру яңартулар урнаштыруга заявкаларны исәпкә алып башкарыла
7	Мәғлүматны яклауның компенсацияләүче чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру	Мәғлүмати системаларда мәғлүматны яклау таләпләре нигезендә гамәлгә ашырылырга тиешле мәғлүматны яклауның аерым чараларына алмашка кулланыла торган мәғлүматны яклау чараларын эшләү һәм куллану, аларны урнаштыру мөмкин булмауга, яңарту жайланмасыннан тискәре йогынтыны табуга бәйле рәвештә, шулай ук чаралар күрү кирәк булган очракта, житешсезлекне бетерүгә кадәр. Мәғлүматны яклауның компенсацияләүче чараларына түбәндәгеләр керергә мөмкин: мәғлүматны яклауның оештыру чаралары, мәғлүматны яклау чараларын көйләү, куркынычсызлык вакыйгаларын анализлау, ИТ-инфраструктурага үзгәрешләр керту

Программа һәм программа-аппарат чараларының яңартылуын тестлаштыру Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте БДУ

да тестлауның тиешле нәтижеләре булмаган очракта, оешмада, оешма карары буенча мәгълүмат системасында да кулланыла торган тәнкийть житешсезлекләрен ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча Регламент нигезендә гамәлгә ашырыла.

Тиешле белешмәләр булган очракта, программалы, программа-аппарат чараларын эшләүчеләрнең куркынычсызлыгы бюллетеньнәрендә тәкъдим ителгән мәгълүматны компенсацияләү чаралары, шулай ук Россия Федерациясенә техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте БДУ да бастырылган житешсез яклар тасвирламасында кулланылырга мөмкин.

Житешсезлекләрен бетерү буенча киңәш ителә торган сроклар:

- 24 сәгатькә кадәр куркыныч дәрәжәсе;
- куркынычлыкның югары дәрәжәсе - 7 көнгә кадәр;
- куркынычның уртача дәрәжәсе - 4 атнага кадәр;
- куркыныч дәрәжәсе түбән - 4 айга кадәр.

Мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру буенча подпроцессны үтәү кысаларында 4.3 нче таблицада китерелгән операцияләр башкарыла.

4.3 нче таблица.

№ п/п	Операция исеме	Операцияне тасвирлау
1	Мәгълүматны яклау чараларын һәм аларны гамәлгә ашыру өчен җаваплы кешеләрне билгеләү	Житешсезлекләрен нейтральләштерү йә аны эксплуатацияләүдән мөмкин булган тискәре нәтижеләрен киметү өчен кирәкле мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын билгеләү. Әлеге операцияне үтәү барышында сайлап алынган мәгълүматны яклау чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәк булган хезмәткәрләр билгеләнергә тиеш.
2	Хезмәткәрләренә җәлеп итүне килештерү	Мәгълүматны саклауның компенсация чараларын гамәлгә ашыру өчен башка бүлекчәләр хезмәткәрләрен җәлеп итү кирәк булганда саклау бүлекчәсе житәкчәсе аларны җәлеп итүне тиешле бүлекчәләр житәкчәләре белән килештерә.
3	Мәгълүматны яклауның оештыру чараларын гамәлгә ашыру	Мәгълүматны яклауның оештыру чараларын гамәлгә ашыру: ИТ-инфраструктураны куллануны чикләү; саклау режимын оештыру (аерым алганда, техник чараларга керү мөмкинлеген чикләү); орган (оешма) персоналына мәгълүмат бирү һәм өйрәтү
4	Мәгълүматны яклау чараларын көйләү	Мәгълүматны яклау чараларынан файдаланып, компенсацияләүче чараларны гамәлгә ашыру мөмкинлеген, мәгълүматны яклау чараларын (кирәк булганда) сайлап алуны бәяләү. Мәгълүматны яклау чараларын көйләү эшләрен башкару
5	Куркынычсызлык вакыйгаларын анализлауны оешмасы	Куркынычсызлыктан файдалануның омтылышларын ачыклау һәм блоклау максатыннан, куркынычсызлык вакыйгаларын һәм башка мәгълүматларны теркәү нәтижеләрен даими күзәтү һәм анализлау

6	ИТ-инфраструктурага үзгөрешләр кертү	ИТ-инфраструктурага үзгөрешләр кертү программа һәм программа-аппарат чаралары конфигурациясенә үзгөрешләр кертү гамәлләрен үз эченә ала (шул исәптән, төшереп калдыру (эксплуатациядән чыгару)).
---	--------------------------------------	--

4.2 һәм 4.3 нче таблицалар нигезендә органда (оешмада) операцияләрнең атамасын, тасвирлауны, башкаручыларны дәвамлылыгын, керү һәм чыгу күрсәткечләрен үз эченә алган операцияләрнең жентекле тасвирламасы эшләнәргә тиеш.

Операцияләрнең деталь тасвирламасы орган (оешма) мәгълүматын яклау буенча оештыру-күрсәтмә документларына кертелә.

Программа, программа-аппарат чараларының яңарышларын алу, урнаштыру һәм тест үткөрү мөмкин булмаган очракта мәгълүматны яклауның компенсацияләү чаралары күрелә.

Мәгълүматны яклау буенча компенсацияләүче чараларны сайлау, МС эшчәнлегенә архитектурасын һәм үзенчәлекләрен, шулай ук программа, программа-аппарат чараларының куркыны

Мәгълүматны саклау буенча компенсация чараларын сайлау оператор тарафыннан архитектуруны һәм мәгълүмат системасы эшчәнлегенә үзенчәлекләрен, шулай ук программа, программа-аппарат чараларының куркынычсызлыгын эксплуатацияләү ысулларын исәпкә алып башкарыла.

Житешсезлекләргә эксплуатацияләү мөмкинлеген булдырмауға юнәлтелгән оештыру һәм техник чаралар түбәндәгеләр булырга мөмкин:

- мәгълүмат системасының куркынычсыз компонентлары конфигурациясен үзгәртү, шул исәптән аларның функцияләренә керү ягыннан, аларның үтәләше ачыкланган куркынычсызлыкларны эксплуатацияләүгә ярдәм итә ала;

- житешсезлекле программа, программа-аппарат чараларыннан файдалану яки аларны эшләү режимына күчерү, ачыкланган житешсезлекләрдән файдалануға бәйле функцияләргә үтәүне чикли торган (мәсәлән, кимчелекле хезмәтләргә һәм челтәр беркетмәләргә сүндерү) режимын чикләү;

- серверларны, телекоммуникация жиһазларын һәм элемент каналларын резервлауны да кертәп, мәгълүмат системасы компонентларын резервлау;

- мәгълүмат системасында житешсезлекләргә ачыклауны тәэмин итүче мәгълүматны яклау чараларының хәлиткеч кагыйдәләрен, сигнатурлардан файдалану;

- мәгълүмати куркынычсызлыкны мониторинглау һәм житешсезлекләргә файдалану мөмкинлегенә бәйле рәвештә МСда мәгълүматның куркынычсызлык вакыйгаларын ачыклау.